

Grundlæggende essays om bogtrykkets historie

A. F. Johnson: *Selected Essays on Books and Printing*. Ed. by Percy H. Muir. Amsterdam, Van Gendt & Co., 1970. Pris ikke oplyst.

En af de boghistorikere der videreudviklede D. B. Updikes teorier, var Alfred Forbes Johnson, bibliotekar ved British Museum fra 1919. Et monumentalt bind, der omfatter 40 udvalgte artikler af A. F. Johnson, skrevet i tidsrummet 1922–1957, er nu udkommet. Bogen er en parallel til et lignende værk af Victor Scholderer fra 1966, men medens sidstnævnte var inkunabelforsker, kon-

Et opslag fra Johnsons bog, originalen måler 30×52 cm. Side 43 viser titelbladet til Trissinos afhandling om hans forsøg på at forbedre det italienske sprogs bogstavering ved at udvide det latinske alfabet med nogle græske bogstaver; herderst kan man ane Arrighis kursiv. (Bogens oplysning om at det er titelbladet til Dantes *De la volgare eloquenzia* er forkert).

centrerede A. F. Johnson sig fortrinsvis om bogtrykkets udvikling i 1500-tallet. Hans artikler herfra er resultatet af nogle af de første systematiske undersøgelser af denne periodes bogtryk.

Af bogens 444 sider er de første 280 koncentreret omkring 1500-tallets bogtrykkerkunst, mens de tre følgende århundreder må dele de sidste 166 sider. Forklaringen på, at Johnson netop har valgt 1500-tallet, findes i indledningen til artiklen *A Short History of Printing in the Sixteenth Century*: »Bogtrykkets historie er for 1500-tallets vedkommende interessant og afvekslende. Det var en tidsalder med bogtrykkermestre som opretholdt en høj klasse på det udførte arbejde – Aldus-familien i Italien, Estienne og Simon de Coline i Paris, Jean de Tourné i Lyon og Christophe Plantin i Antwerpen. Det er en periode som er særlig vigtig for udformningen af skriftformer, hvoraf mange stadig øver indflydelse på vore dages typografi. Ikke alene er mange af vor tids typer baseret på former fra 1500-tallet, men bogens udseende, som vi kender det, er i de fleste detaljer udviklet af den tids bogtrykere.«

43

PRINTING IN THE SIXTEENTH CENTURY

of the first italic, but also of the Greek and roman types of Aldus, and consequently he takes his place in typographical history in the ranks of the leading designers. It is well known that the curvate Greek types of Aldus are the source of almost all succeeding Greek types; of the importance of the Aldine roman we shall have to speak further in connection with the Casaromani roman. Our knowledge of Griffio is derived mainly from three contemporary books. First of all, Aldus himself gives him due credit in the prefaces of the Virgil of 1501. Gerónimo Soncino, a member of a well-known family of Hebrew printers, used a second italic, cut by Griffio, at Fano in 1503. In the dedication of Soncino's *Pennach*, the fact is recorded and Aldus's obligations to Griffio are emphasized. Lastly, Griffio himself, in another *Pennach*, printed at Bologna in 1516 in another of his italics, again tells the story. His career ended in disaster in 1518, in which year he killed his son-in-law in a quarrel and henceforth disappears from history.* Aldus's italic and his pocket series were soon copied. The Goussin at Florence, for example, had a similar italic by 1519, and there were also anonymous copies in Italy. Two printers of Lyons, Balduzar de Gabiano and Barthélemy Truc, copied not only the italic, but also the series of books issued by Aldus in the new letter, and the Venetian printer's privilege and process availed him nothing. An obscure printer at Erfurt, Sebold Ströblitz, was the first to introduce the new letter into Germany, in 1519, and about the same time we find italics at Paris at the press of Guillaume Le Rouge; Johann Froben at Basel used italic first in 1519, but it was not until 1528 that it reached England, imported from the Netherlands by Wynkyn de Worde.

The Aldine italic was not a handsome letter, and if there had been no further development one can hardly imagine that the new type would have had such a lasting history. It was a more formal variety of the chancery hand which was so common in success. This later version was cut for a writing master at Rome, Ludovico degli Arrighi of Vicenza, himself a writer of briefs at the Papal Chancery. In 1522 he published a specimen book of his hand, the first writing master's manual, and in 1524 began to print at Rome in a new curvate type based on his own script. Unlike Aldus, Arrighi did not require a condensed type, since his intention was to print verse and short tracts in an elegant format. In his type there were few ligatures, each letter being carefully formed; ascending letters were bent over at the top and not finished off with serifs; ascenders were tall and descending long. The result was something very unlike the staggardly Aldine italic, in spite of the fact that both were derived from the same script. Arrighi printed about a score of small books in this curvate in 1524 and 1525, in partnership with Lucantonio dei Ronelli, an engraver and possibly the actual punch-cutter of the firm. After 1525 the foundry appears to have been sold to the well-known author Gian Giorgio Trissino, or to his printer Tolomeo Janciclo of Brescia. In 1529 Janciclo reprinted Trissino's works at Vicenza in Arrighi's curvate, and it is in these handsome folios embellished with a device of Jason's Golden Fleece, that Arrighi's curvate is more familiar to book collectors of today (Fig. 1).

1. The relevant passages are given in full in Johnson's *Type Design*, pp. 202-203.
2. See E. Ottolenghi in the *Atti della R. Accademia di storia patria per la provincia di Bergamo*, 1916, pp. 161, 203, 3. See p. 19.

PRINTING IN THE SIXTEENTH CENTURY

45

EPISTOLA DEL TRISSINO
DE LE LETTERE
NUOVAMENTE AGGIUNTE
NE LA LINGUA
ITALIANA.

Cos. G. Trissino: *Prohibitiones del Somno Praefata*, 1 del *Secundo*
Vicenza, che accento parlo l'ampore guffa usore.

FIG. 1. Dante Alighieri, *De la volgare eloquenzia*. (Tr. G. G. Trissino) Tolomeo Janciclo, Venice, 1529. (Margins reduced.)

Dette er skrevet i 1938, og der er naturligvis sket meget siden, men det viser noget om den forbindelse A. F. Johnson følte hans forskning havde til nutiden. Et andet udtryk for dette ses i, at han sammen med W. Turner Berry og W. P. Jaspert har udarbejdet *The Encyclopaedia of Typefaces*, en international skriftprøvebog omfattende de antikvatyper, der anvendes i dag.

Blandt de væsentlige artikler i *Essays on Books and Printing* vil jeg især fremhæve *The Classification of Gothic Types* fra 1929, et forsøg på at udforme en ensartet terminologi for de gotiske skriftarter med udgangspunkt i forskellige kalligrafers og palæografers værker, idet Johnson ligesom Stanley Morison i sit studie af de trykte typer fra de første århundreder ikke skelnede mellem håndskrevne og støbte skriftformer. En opfattelse som giver sig udtryk i en anden artikel *Italian Writing-Books of the Sixteenth Century*, en omhyggelig beskrivelse af de af Johnson kendte skrivebøger med en kort omtale af de italienske skrivemestre, der udgav dem. *The Chancery Types of Italy and France* (skrevet sammen med Stanley Morison) er grundlæggende for vor viden om kursivskriften. I en anden artikel *The Supply of Types in the Sixteenth Century* fra 1943 sandsynliggjorde Johnson, at det antal forskellige skrifter Proctor i sit katalog over tyske inkunabler anslog skåret mellem 1501 og 1520 i stedet for 600 i virkeligheden ligger på omkring 180, så man blev klar over, at bestemte bogtrykere måtte have specialiseret sig som skriftstøbere allerede i slutningen af 1400-tallet; samt til sidst den tidligere nævnte *History of Printing in the Sixteenth Century*.

Bogen er et stateligt værk i stor kvart. Med de mange penge, der må være ofret på udstyret, er det uforståeligt, at udgiveren ikke har sørget for noget så elementært som at angive, hvor artiklerne oprindeligt har været trykt, så meget mere som fortegnelsen over A. F. Johnsons værker kun oplyser hvilke tidsskrifter, der har bragt artikler af Johnson og hvilke år. Man må ligeledes undre sig over, at en note med en bogliste til *History of Printing in the Sixteenth Century* nævner *Dansk typografisk Atlas* af Lauritz Nielsen, men ikke *Dansk Bibliografi 1482-1600*. Det fremgår

ikke klart om denne note er A. F. Johnsons eller udgiverens. Disse indvendinger rækker dog ikke ved, at dette værk præsenterer en af de mere betydningsfulde forskningsmæssige indsatser vedrørende bogtrykkets historie.

SSH

Klareboderne 10

I foråret 1972 gennemførtes et restaurerings- og ombygningsarbejde på Forening for Boghaandværks ejendom, Klareboderne 10.

Stueetagen, hvor »Det gamle Antikvariat« have haft til huse, blev ledigt og foreningen rådede herefter over både stueetagen og 1.salen i ejendommen.

Et ombygningsprojekt omfattende kælderetage, stueetage og 1. sal, med indretning af arkiver i kælderen, sekretærkontor i stueetagen og kombineret møde- og udstillingslokale på 1.salen – alle etager forbundet med en intern trappe, uafhængig af ejendommens hovedtrappe – måtte bl.a. af økonomiske grunde opgives, og den nu gennemførte ombygning har alene omfattet indretning af foreningens kontor i stueetagen samt mindre istandsættelser af lokalerne på 1.sal.

Mindst lige så væsentligt som at indrette foreningens kontor har det imidlertid været at restaurere bygningens facade så huset fremtræder som et smukt domicil for foreningen.

Den nuværende bygning er opført kort før år 1800. Omkring 1866 er huset blevet pudset og forsynet med udsmykning i form af trukne vinduesindfatninger, cordonbånd og en kvaderfuget underfacade, jfr. arkitekt Erik Morthorst's artikel i *Bogvennen* 1965, side 89.

Siden ombygningen i 1866 er underfacaden blevet en del ændret idet bl.a. kældervinduerne blev gjort større og butiksvinduerne sprodseopdeling er blevet fjernet. Særlig skæmmende var, at 1.salens vinduer var blevet sænkede, således at de skar sig ned igennem cordonbåndet, der netop har en væsentlig arkitektonisk opgave ved at skille den kvaderpudsede underfacade fra den sletpudsede overfacade.

Ved restaureringen er cordonbåndet blevet re-etableret og nye vinduer med sprodseopdeling indsat til 1. salen, lige over dette facadeopdelende bånd, således som det traditionelle facade-skema foreskriver, og således som en bygningsarkæologisk undersøgelse godtgjorde, at forholdene havde været.

Til stueetagen er udført to nye vinduer med buede overstykker; et tofagsvindue og et étfagsvindue. Vinduer af denne type blev almindelige som butiksvinduer fra midten af det 19. århundrede. Flere huse i Klareboderne har bevaret rester af denne tidstypiske butiksvinduesform. Karakteristisk for disse vinduer er, at glasarealet er opdelt i flere mindre ruder med spinkle profilerede jernsprodser. Sådanne sprodser tilvirkes endnu ved et jernvalseværk i Belgien og det er lykkedes at genfremstille vinduesrammer, som i hele deres detaillering svarer til den meget raffinerede formgivning, som er karakteristisk for perioden 1850–1870, inden stilefterligningsperioden, hvis detaillering er noget grovere, satte ind.

Ved restaureringen er ejendommens kælderfacade forblevet uændret, og før der er gennemført en regulering af kældervinduernes proportioner og nedgangens udformning, kan facaderestaureringen næppe betegnes som helt afsluttet.

Karsten Rønnow

Petersen & Petersens museale ejendele

Mange bogvenner blev kede af det ved at høre, at P&Ps hæderkronede bogbinderfirma i Holbergsgade måtte afvikles i 1971. I de senere år hævdede firmaet sig ganske vist kun på forlagsbindets område, men i mange levede bevidstheden om dets fordums indsats for den håndindbundne bog og for forlagsbindets fornyelse omkring 1900. Dette skyldtes ikke blot, at bøger med P&Ps mærke cirkulerer i stort tal, men også at der flere gange har været skrevet om dets samarbejde med Joakim Skovgaard, Th. Bingesbøll, Aug. Jerndorff og andre kunstnere – smukkeste af Niels Petersen i Bogvennen 1938. Han var den ældste og længstlevende af brødrene (1866–1962!), mens Thorvald Petersen (1868–1926) var firmaets stifter.

Blandt den upraktiske gamle bygnings aktiver var der selvfølgelig en del almindeligt løsøre og materiale, der kunne sælges. Men der var også ting, som ikke kunne indbringe store beløb ud fra nutidige brugsbehov, men som repræsenterede firmaets »fornstora dar« og dets betydning for dansk bogbindshistorie. Og disse effekter havde direktør Tage Tranum en smuk pietetsfølelse overfor, således at han gennem en række møder og aftaler drog omsorg for at få dem fordelt på steder, hvor de kan blive til varig nytte og glæde for andre, og delvis i offentligt eje. Der kan være grund til stikordsvis at fastholde, hvem der købte hvad, så det kan spores af den, der virkelig har brug for at se det.

Det kongelige Bibliotek: Protokoller med fotografier og andre protokoller med tegninger eller sortstempel-kopier af husets bedre og bedste bind gennem mange år. En stor skitsemappe med forarbejder fra den gode tid omkring 1900. En stor kasse med forlagsbind under glas. En mindre portion stempler og skrifter. En protokol med nummererede aftryk af hele stempelbestanden.

Bogbindermester Ole Olsen: Det andet eksemplar af sidstnævnte protokol samt stemplerne selv. To store kvadratiske kasser med bogrygge i stilhistorisk følge under glas (fra porten). P&Ps bogformede gadeskilt.

Danmarks Biblioteksskole: Tilsvarende kasser med rygge, blot anderledes dimensionerede (fra kontoret) samt et lille antal udvalgte sæt prægeplader til komponerede bind.

Den gamle By i Århus: Hovedparten af disse klichésæt.

Arnold Busck Antikvariat: Firmaets og Niels Petersens personlige bogsamling, deriblandt de ofte gengivne helbind med Bindsbøll-Skovgaardstempler og kontorets suite af tilhørende bindtegninger. Sådanne tegninger med tilhørende helbind i luksusudførelse findes i dag bl. a. på Kgl. Bibl. og Biblioteksskolen, Skovgaard-museet i Viborg, Odense Bys Museer og Kongl. Biblioteket i Stockholm foruden hos flere privatsamlere. I enkelte tilfælde har de fundet sammen med de tilhørende klichésæt. Busck sælger stadig af de kunstneriske helbind.

Sammenstødet mellem firmaets dispositioner og statens arveafgiftslove skal ikke kommenteres her. Men man har vel lov at sige, at den indflydelse, P&P har udøvet, på en måde fortsætter, ved at kunstnerisk og håndværksmæssigt lødigt materiale nu er spredt på flere steder og delvis fremsat eller ophængt til daglig glæde.

Erik Dal

PS: Mens denne opsats har ligget i korrektur, er der etableret kontakt mellem Arnold Busck Antikvariat og Skovgaardmuseet i Viborg. Museet har købt en hel del af det omhandlede materiale, og dette har foranlediget et meget nyttigt bidrag til vor bogbindshistorie, museumsinspektør Harald Ditzels pjece *Sådan kunne vore salmebøger se ud* (Skovgaard Museets Forlag, Sct. Mogensgade 3, Viborg). Indholdet er en artikel om P&Ps salmebogsbind med stempler af Skovgaard og andre, delvis dog komponeret udelukkende af firmaets ældre stempelforråd, og dertil slutter sig en fortegnelse med text til de 25 plancher. En del af de pågældende salmebogsstempler tilhører i øvrigt Danmarks Biblioteksskole og vil kunne lånes, hvis nogen vil gøre praktisk brug af dem.

Museumsinspektør Ditzels arbejde er et prisværdigt og selvfølgeligt supplement til litteraturen om emnet, og illustrationerne er ikke set så talrige, siden Georg Nygaard skrev om sagen i Skonvirke 1921.

»En hilsen til Preben Kirkegaard«

Christian Molbech: Om offentlige Bibliotheker (1829). Genudgivet. Kbh. Gåd, 1973. 255 s. (Danmarks Biblioteksskoles Skrifter, 8).

Der er sket så meget nyt inden for biblioteksvæsenet i de sidste årtier. Det kan være svært at følge med udviklingen, og meget af det, der skrives, forældes hurtigt; værst synes man, det går ud over de store sammenfattende håndbøger. Det er derfor glædeligt at se, at Molbechs næsten 150 år gamle bog om offentlige biblioteker, der nu er blevet genoptrykt (i facsimile) ikke har lidt den samme skæbne. Dens typografi og dens vidtløftige stil er gammeldags, til gengæld beskæftiger den sig med det fundamentale inden for biblioteksvæsenets virkeområder. Det er vel iøvrigt hvad man kan vente sig af en klassiker, thi Molbechs bog er en klassiker, ikke blot inden for det dansk/nordiske sprogområde, men også for det tysklæsende område, idet den her foreliggende udgave af hans bog oversattes til tysk få år efter. Sammen med Eberts og Schrettingers værker hører den til de første gennemgribende fremstillinger af begrebet »biblioteksvidenskab«.

Molbechs bog er en gennemgang af de forskellige discipliner: biblioteksbygninger (s. 15–34), systematiske kataloger og opstilling (s. 42–77), alfabetiske kataloger (s. 77–91), bibliotekaruddannelse (s. 92–109), biblioteksadministration (s. 109–123), konservering og indbinding (s. 123–147), accession (s. 147–173), benyttelse (s. 173–192).

Molbech havde erfaring fra sit arbejde på Det kgl. Bibliotek, han havde været på rejser i udlandet og set biblioteksvæsenet der, og desuden var han gennem læsning velorienteret om forhold andre steder og om de forskellige problemer inden for denne emnekreds.

Hans fremstilling, der vel kan synes meget ordrig og til tider ganske knudret (med mange indskud) – er altid levende, antagelig fordi de teoretiske argumenter afprøves mod hans sunde fornuft, hvorefter han så mener at kunne drage den logiske rigtige følgeslutning på et problem.

Det gør argumentationen bred, men drager hele tiden læseren med, idet den med lidt erfaring selv kan efterprøve argumenternes holdbarhed. – Molbech går ikke af vejen for at polemisere, og han gør det ret festligt, når man tager emnet i betragtning, eksempelvis Tillægget, hvori han polemiserer mod Schrettingers vankelmodighed over for den systematiske katalog. – Få sider i Molbechs bog er blottet for aktuel interesse på den ene eller anden måde. I mange tilfælde må man beundre hans forudseenhed. I nogle tilfælde kan man måske være uenig med ham, men man er nok nødt til at gennemgå sine egne argumenter endnu en gang, før man fortsat vil være uenig med Molbech.

Den tid Molbech levede i, karakteriserede han i forhold til biblioteksvæsenet:

»Vor nærværende Tidsalder er ikke alene den mest bogrige, som man nogensinde har kiendt; Litteraturen har ikke allene i de fleste Lande vundet et betydeligt større Omfang end den i nogen foregaaende Alder besad; men den har ogsaa, over den største Deel af det cultiverede Europa, deeltaget i de store historiske Omvæltninger og dybt indgribende Omskiftninger, hvorved Overgangen fra det 18de til det 19de Aarhundrede udmærkede sig. Alle Videnskaber have faaet, om ikke en ny Skikkelse, dog et nyt Liv, betinget ved en alvorligere, kraftigere, rigere Virksomhed. Den literariske Production har tiltaget, ikke allene i Masse, men i Vægt og Betydning ...« (S. 162 f.). Er det denne lighed i hans tid med vor egen tid, der gør, at vi i dag føler Molbechs problemformuleringer så vedkommende, eller vil Molbech til stadighed være vor store klassiker inden for bibliotekslitteraturen?

Overbibliotekar Torben Nielsen har forsynet bogen med en meget oplysende efterskrift, og den er blevet udgivet i anledning af Biblioteksskolens rektor, Preben Kirkegaards 60årsdag. Han og hans elever vil uden tvivl kunne glæde sig ved bogen i deres daglige arbejde, og andre boginteresserede vil i den finde god og nyttig viden.

Mogens Weitemeyer

En bibliografi over bogvæsen

ABHB. *Annual Bibliography of the History of the Printed Book and Libraries. Volume I: Publications of 1970.* Ed. by Hendrik D. L. Vervliet under the auspices of the Committee on Rare and Precious Books and Documents of the International Federation of Library Associations. The Hague: Martinus Nijhoff 1973. XII+228 s. Kr. 233,75.

Da den internationale biblioteksorganisation IFLA holdt kongres i Danmarks Biblioteksskole i 1969, forebragte dr. H. Vervliet fra UB i Antwerpen et forslag om en løbende bibliografi over bogvæsen. Der blev rejst tvivl om gennemførelsen af en sådan årspublikation, men betænkelighederne blev gjort til skamme og planen iværksat, for året 1970 med 2489 titler fra 17 delvis meget vigtige lande og fra 1971 yderligere med de nordiske lande, USA m. fl. nye bidragydere. Opgaven er som al bibliografi, især løbende, særdeles krævende og på mange måder utaknemlig – og følgelig fortjent til al mulig påskønnelse og praktisk støtte.

Som titlen angiver, medtages den håndskrevne bogs litteratur ikke, den har sin bibliografi i tidsskriftet *Scriptorium*. Og de moderne tekniske processer behandlet i artikler og bøger uden historisk perspektiv, er også udeladt, ligesom teknisk-historiske artikler uden specielt sigte på bogen. Populære artikler tages kun med, hvis deres emne ikke er dækket på anden måde. Bibliografier, kataloger, udgaver og facsimileudgaver medtages efter visse kriterier.

Da udgiveren med rette fremhæver, at emnet er internationalt, er bibliografien emmedelt; de foreliggende bog- og artikeltitler er fordelt i 12 hovedgrupper, og først disse er delt efter nation og derpå efter emnet kronologi. De enkelte optagelser er meget omhyggelige og med et minimum af forkortelser, men normalt ikke annoterede. Bogen slutter med to registre over henholdsvis forfattere og behandlede personer; der er altså intet emneregister, når emnet ikke er en person.

ABHB udfylder trods diverse forløbere et indlysende savn, og selvom kun få privatpersoner vil finde den nødvendig, må den dog som en selvfølge præsenteres i Bogvennen. Alene titlerne giver viden og ideer. Prisen er – jo altså – en krone pr. side, og årgangen bliver ikke mindre, når flere lande kommer med i udarbejdelsen. Der kan vist ikke indvendes meget imod det, ihvertfald ikke så længe afsætningen er i sin usikre begyndelse.

Erik Dal

Danske bogauktioner

Foreningens sekretariat modtager jævnligt forespørgsler om, hvornår der udkommer en ny udgave af DANSKE BOGAUKTIONER, som udgives af Forening for Boghaandværk og Den danske Antikvarboghandlerforening. Danske Bogauktioner 1964–1966, som blev udsendt i 1967, er den sidst udkomne udgave.

Det har vist sig umuligt at skaffe tilstrækkelig kvalificeret arbejdskraft til at udarbejde en fortsættelse af Danske Bogauktioner, og beklageligvis ser det ikke ud til, at det vil være muligt at udsende en fortsættelse inden for en overskuelig fremtid.

Oversigt over Forening for Boghaandværks bestyrelse, udvalg og komiteer

HØVEDBESTYRELSE

SEKRETARIAT:

Klareboderne 10
1115 København K
Tlf. (01) 11 78 12
Mandag, onsdag, torsdag 10-12

Dr. phil. Erik Dal
Forlagsboghandler
Christian Ejlers
Grafiker Austin Grandjean

Overbibliotekar
Johs. E. Tang Kristensen
Bogtrykker Poul Kristensen
Bibliotekar Øivind Kaae
Bogtrykker Viggo Nielsen
Bogbindermester Ole Olsen
Overbibliotekar Torkil Olsen
Litograf V. O. Permild (kasserer)
Bogtrykker Paul Rosendahl
(næstformand)
Forlagsboghandler Jokum Smith
(formand)

Førstebibliotekar Ejjil Søholm
Bogtrykker Henry Thejls
Sekretær: Vibeke Schultz
Forretningsfører: Gunnar Ipsen

FORRETNINGSUDVALG

Bogbindermester Ole Olsen
Overbibliotekar Torkil Olsen
Litograf V. O. Permild
Bogtrykker Paul Rosendahl
Forlagsboghandler Jokum Smith
(formand)

PUBLIKATIONSUDVALG

Klareboderne 10
1115 København K
Bibliotekar Per Højholt
Bogtrykker Poul Kristensen
Overbibliotekar Torben Nielsen
(formand)
Grafiker Bent Rohde

BOGVENNENS REDAKTION

Brolggerstræde 4
1211 København K
Forlagsboghandler
Christian Ejlers
Stud. mag.
Claus Fenger (fra 1.1. 1974)
Grafiker Erik Ellegaard
Frederiksen (indtil 31.12. 73)
Bibliotekar
Steen Stegeager Hansen
Forlagsredaktør
Erik C. Lindgren

NORDJYSK AFDELING

A. C. Jacobsensvej 16
9400 Nørresundby
Arkitekt Vilhelm Bøgh
Læge Jens Ladekær Jensen
Vicestadsbibliotekar Johs. E.
Tang Kristensen (formand)
Godsekspeditor Fritz Lyngholm
Boghandler M. Svarre

ØSTJYSK AFDELING

Klokkerbakken 84
8210 Århus V
Assurandør Julius Gaardbo
Bogbindermester Jens E. Hansen
Bogtrykker Viggo Nielsen
Førstebibliotekar Ejjil Søholm
(formand)

VESTJYSK AFDELING

Åkirkebyvej 2
7400 Herning
Boghandler Ole Holm
Bogtrykker Poul Kristensen
(formand)
Kommunaldirektør
Hans Pedersen

SYDJYSK AFDELING

Borgergade 25
6700 Esbjerg
Boghandler Bent Clausen
Bibliotekar Hans Erik Eriksen
Bogtrykker Hans Peter Frandsen
Overbibliotekar Jørgen Hamre
Bogbindermester Arne Larsen
Stadsbibliotekar Johs. Petersen
Bogtrykker Paul Rosendahl
(formand)

FYNS AFDELING

Forskningsbibliotekar John Riis
 Odense Universitetsbibliotek
 Islandsgade 2
 5000 Odense
 Arkitekt Johs. E. Ipsen
 Forfatter Poul Jeppesen
 Overbibliotekar Torkil Olsen
 (formand)
 Bogbinder Axel Pedersen
 Dyrnlæge P. Petersen
 Forskningsbibliotekar John Riis
 Prokurist A. G. Steen

KØBENHAVNS AFDELING

Klareboderne 10
 1115 København K
 Forlagsredaktør Knud Ditlevsen
 Grafiker Austin Grandjean
 (formand)
 Bibliotekar Øivind Kaae
 Bibliotekar Grethe Larsen
 Bogbindermester Ole Olsen
 Bogtrykker Henry Thejls

NORDISK BOGKUNST

Sekretær: Vibeke Schultz
 Klareboderne 10
 1115 København K
 Grafiker Austin Grandjean
 Boghandler C. Holgersen
 Bogtrykker Poul Kristensen
 Landsretssagfører
 Mogens Müllertz (formand)
 Bogtrykker Jens Nordlunde
 Fhv. faglærer Jens Olsen
 Bogtrykker Ejnar Philip
 Bureauchef Harry Scheike
 Forlagsboghandler Jokum Smith

KOMITEEN FOR
 GODT BOGARBEJDE

Sekretær Øivind Kaae
 Bellmanskade 4, 3.th.
 2100 København Ø
*Valgt af Forening
 for Boghaandværk*
 Underdirektør
 Børge Christensen
 Fabrikant Hans Christensen
 Fagleder, dr. phil. Erik Dal
 (formand)

Litograf V. O. Permild
 Grafiker Birgit Sylvander
 Bogtrykker Henry Thejls
*Valgt af Fagskolen
 for Boghåndværk*
 Fh. overlærer Jens Olsen
 Afdelingsforstander
 Johan Sternberg
Valgt af Reprotknisk Fagskole
 Overlærer K. C. Jensen
Valgt af Den grafiske Højskole
 Grafiker Bent Rohde
*Valgt af Akademisk
 Arkitektforening*

Arkitekt Poul Abrahamsen
*Valgt af Danmarks
 Biblioteksforening*
 Førstebibliotekar, mag. art.
 Bjørn Ochsner
Valgt af Kunstakademiet
 Professor Naur Klint
Valgt af Kunstindustrimuseet
 Bibliotekar, mag. art.
 Svend Eriksen

Komiteens sekretær
 Bibliotekar Øivind Kaae

Der nedsættes en jury, valgt for
 to år bestående af to komité-
 medlemmer og to gæstemedlem-
 mer valgt for et år.

FAGSKOLEN FOR
 BOGHAANDVÆRK

Fhv. personalechef Gunnar Ipsen
 Overfaktor Aage Wantzin